

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 09.08.2016, sp. zn. 14 To 246/2016, ECLI:CZ:KSHK:2016:14.TO.246.2016.1

Číslo: 11/2017

Právní věta:

Doba přerušení výkonu trestu odnětí svobody soudem z důvodu těžké nemoci odsouzeného (§ 325 odst. 1 tr. ř.), kterou je nutné započíst do výkonu trestu odnětí svobody (§ 334 odst. 1 tr. ř.), s výjimkou případu uvedeného v § 334 odst. 3 tr. ř., nemusí zcela odpovídat zápočtu, který v návaznosti na rozhodnutí o přerušení výkonu trestu vydané ředitelem věznice připouští ustanovení § 56 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. Diskreční právo soudu, umožňující rozhodnout podle § 334 odst. 1 tr. ř. o zápočtu i nad rozsah 30 dnů v kalendářním roce (§ 56 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody), se uplatní jen ve výjimečných případech, které je třeba pečlivě odůvodnit, a to zvláště s ohledem na požadavky naplnění účelu trestu. Má-li být totiž zachován účel trestu, není možné, aby soud bez dalšího započítal do výkonu trestu vždy celé období přerušení výkonu trestu odnětí svobody představující i dobu několika měsíců či let, po kterou odsouzený trest nevykonává.

K rozhodnutí o zápočtu doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody do výkonu uloženého trestu odnětí svobody je příslušný soud, který rozhodoval o přerušení výkonu trestu odnětí svobody.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích

Datum rozhodnutí: 09.08.2016

Spisová značka: 14 To 246/2016

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Přerušení výkonu trestu, Příslušnost soudu

Předpisy: § 325 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích z podnětu stížnosti státního zástupce zrušil usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 18. 5. 2016, sp. zn. OPP 76/2016, ve výroku pod bodem I. a nově rozhodl tak, že podle § 334 odst. 1 tr. ř. per analogiam se odsouzenému J. L. započítává do doby výkonu trestu odnětí svobody doba 30 dnů z doby, kdy byl výkon trestu odnětí

svobody přerušen usnesením Okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. 7. 2015, sp. zn. ONt 2197/2015. Stížnost odsouzeného podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. zamítl.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Napadeným usnesením okresní soud rozhodl ad I. podle § 334 odst. 1 tr. ř. *per analogiam* tak, že započtl odsouzenému do výkonu trestu odnětí svobody dobu od 10. 7. 2015 od 10:20 hod. do 1. 10. 2015 do 06:45 hod., kdy byl výkon jeho trestu odnětí svobody přerušen ze zdravotních důvodů podle § 325 odst. 1 tr. ř. usnesením Okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. 7. 2015, sp. zn. ONt 2197/2015, ad II. nepřijal nabídku spolku A. za dovršení nápravy odsouzeného podle § 88 odst. 1 tr. zákoníku a ad III. podle § 88 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku zamítl žádost odsouzeného o podmíněně propuštění z výkonu trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 12. 5. 2014, sp. zn. 6 T 3/2014, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. 11 To 214/2014.

2. Výrok napadeného rozhodnutí ad I. okresní soud podrobným způsobem odůvodnil, přičemž rekapituloval podstatné skutečnosti ze spisového materiálu, týkající se přerušení výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů. Okresní soud uvedl, že zohlednil dosavadní vývoj judikatury, především rozhodnutí Ústavního soudu, která citoval. Okresní soud uzavřel, že nálezem Ústavního soudu ze dne 12. 11. 2014, sp. zn. [I. ÚS 3439/13](#), došlo k překonání předchozích rozhodnutí v tom smyslu, že stanovení zápočtu doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů podle § 325 odst. 1 tr. ř. do doby výkonu trestu odnětí svobody podle § 334 odst. 1 tr. ř. je plně v diskreci soudu, který o dané otázce rozhoduje, a nelze jej omezit na zápočet v rozsahu obdobném ustanovení § 56 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), tedy do 30 dní v kalendářním roce. Pokud má být zachován účel trestu, není ale možné, aby soud bez dalšího posouzení automaticky započtl do výkonu trestu vždy celé období přerušení výkonu trestu, po které odsouzený trest nevykonává.

3. Okresní soud vycházel z výpovědi odsouzeného, z které vyplývá, že celá doba přerušení výkonu trestu odnětí svobody byla využita pro léčbu vážných onemocnění, přičemž odsouzený absolvoval mnoho lékařských vyšetření. Nejprve na vyšetření docházel, následně byl tři týdny hospitalizován, aby si vyzkoušel chůzi s bionickou protézou, a následně docházel na ambulantní vyšetření asi jednou týdně. Protézu používá i ve výkonu trestu odnětí svobody.

4. Okresní soud dospěl k závěru, že je možno započíst celou dobu přerušení výkonu trestu odnětí svobody, neboť celá doba byla využita k léčbě vážného onemocnění.

II. Stížnost a vyjádření k ní

5. Ihned po vyhlášení napadeného usnesení a poučení o možnosti podání opravného prostředku odsouzený před okresním soudem v rámci veřejného zasedání prohlásil, že se vzdává práva stížnosti. Přítomná státní zástupkyně prohlásila, že se vzdává práva stížnosti do výroku ad II., III. a podává stížnost proti výroku ad I. Pokud jde o důvody její stížnosti, odkázala se na svůj závěrečný návrh, v kterém uvedla, že dobu přerušení výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů nelze započítat do výkonu trestu odnětí svobody. Odsouzený následně prohlásil, že mění své stanovisko a podává stížnost do celého rozhodnutí a na této stížnosti trvá.

III. Důvodnost stížnosti

6. Krajský soud úvodem konstatuje, že odsouzený podal stížnost až poté, co se práva k podání stížnosti výslovně vzdal. Z protokolu o veřejném zasedání je zřejmé, že po řádném vyhlášení napadeného usnesení včetně poučení o možnosti podání opravného prostředku odsouzený zjevně projevil svoji vůli tak, že se práva stížnosti výslovně vzdal. Až v reakci na podání stížnosti ze strany přítomné státní zástupkyně změnil názor a podal stížnost přímo do protokolu o veřejném zasedání, na jejímž projednání trvá. Z tohoto důvodu krajskému soudu nezbylo než zamítnout stížnost odsouzeného podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř.

7. Krajský soud ve smyslu § 147 odst. 1 tr. ř. přezkoumal stížností státní zástupkyně napadený výrok I. označeného usnesení okresního soudu i řízení, které mu předcházelo, a po pečlivé úvaze dospěl k závěru, že stížnost státní zástupkyně je částečně důvodná.

8. Okresní soud správně rozhodoval jako věcně i místně příslušný soud o podmíněném propuštění z výkonu trestu a zároveň též o započtení doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody. Pokud totiž v případě rozhodnutí ředitele věznice podle § 56 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody vyplývá rozsah zápočtu přímo ze zákona, v případě analogického rozhodování soudu podle § 334 odst. 1 tr. ř. je nezbytné, aby existovalo rozhodnutí věcně a místně příslušného soudu, který by svým výrokiem určil dobu, která se započítává. Doba zápočtu v případě, že k přerušení výkonu trestu odnětí svobody došlo rozhodnutím soudu podle § 325 tr. ř., nevyplývá ze zákona, ale může být účinně započtena pouze formálním výrokiem příslušného soudu.

9. Krajský soud se ztotožňuje s okresním soudem v otázce obecné přípustnosti zápočtu doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody odsouzeného z důvodů zdravotních podle § 334 odst. 1 tr. ř. per analogiam. Pokud jde o citovanou judikaturu, v usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. [II. ÚS 3210/13](#), se mj. uvádí, že „ústavní soud musí předně konstatovat, že je chybou zákonodárce, že podmínky započtení výkonu trestu odnětí svobody přerušeno dle § 325 odst. 1 tr. ř. nejsou v zákoně blíže specifikovány“. Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 6. 2006, sp. zn. [5 To 43/2006](#), uveřejněné pod č. 14/2008 Sb. rozh. tr., je pak podle názoru Ústavního soudu zapotřebí vykládat tak, že jeho cílem bylo odstranit nerovnost mezi osobami, kterým byl výkon trestu odnětí svobody přerušen ředitelem věznice a doba přerušení trestu nepřesahující třicet dnů v kalendářním roce se jim započítávala do doby výkonu trestu, a osobami, kterým byl výkon trestu odnětí svobody přerušen soudem a doba přerušení se jim do doby výkonu trestu odnětí svobody nezapočítávala vůbec. Analogické rozhodování soudu v dané otázce má předejít tomu, aby docházelo k disproporcii mezi rozhodnutími podle § 325 odst. 1 tr. ř. a podle § 56 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Z toho lze podle názoru krajského soudu dovodit, že pokud by obecné soudy nezapočetly dobu přerušení výkonu trestu odnětí svobody podle § 325 odst. 1 tr. ř. vůbec, nebo naopak ve větší míře, než jakou připouští použití analogie § 56 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, zasáhly by tak do rovnosti subjektů stejného postavení jen podle formálního postupu, kterým k přerušení výkonu trestu odnětí svobody došlo. Další rozhodovací praxe Ústavního soudu však již položila důraz na diskreční právo soudu rozhodnout podle § 334 odst. 1 tr. ř. o míře započtení doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody do doby výkonu tohoto trestu, jak to dokládá náleze Ústavního soudu ze dne 12. 11. 2014, sp. zn. [I. ÚS 3439/13](#), z něž vychází okresní soud. Podle názoru Ústavního soudu diskreční právo soudu rozhodnout podle § 334 odst. 1 tr. ř. o míře započtení doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody nelze redukovat na faktické přitakání tomu zápočtu, který připouští ustanovení § 56 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, a to v rozsahu 30 dnů v kalendářním roce. Tento závěr je ale doplněn akcentem na zachování účelu trestu s tím, že má-li být zachován, není dost dobře možné, aby soud bez dalšího započtl do výkonu trestu vždy celé období představující i dobu několika měsíců či let, po kterou odsouzený trest nevykonává.

10. Krajský soud má za to, že pravomoc ředitele věznice podle § 56 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody je zamýšlena na případy náhlé a neodkladné zdravotní služby, u které se však nepředpokládá delší doba trvání pobytu odsouzeného mimo věznici. Toto řešení bylo myšleno

především na úrazové stavy či jiné náhlé a závažné změny zdravotního stavu, kdy je třeba urychleně jednat. Této úvaze svědčí i navazující úprava obsažená v ustanovení § 334 odst. 3 tr. ř., která řeší situaci, kdy by bylo důvodné podezření, že by si odsouzený způsobil zranění úmyslně. Doba těchto případných přerušení se v jednom kalendářním roce ze zákona započítává do výkonu trestu odnětí svobody maximálně do třiceti dní. Jedná se o součet dní strávených mimo věznici, přičemž se tak předpokládá, že může dojít během roku i k více odborným lékařským zákrokům. Krajský soud se domnívá, že zákonodárce uvedeným zákonným zápočtem vyjádřil i určitou míru absence vězně ve vězeňském zařízení, která v daném roce zpravidla nenaruší naplňování účelu trestu, zejména s ohledem na souvislé působení výkonu trestu odnětí svobody na nápravu pachatele trestné činnosti. Oproti tomu je zde ustanovení § 325 tr. ř., které předpokládá rozhodnutí soudu za situace, kdy je odsouzený stížen těžkou nemocí. Jedná se o velmi závažný zdravotní stav, kdy je výkon trestu odnětí svobody přerušován na potřebnou dobu. V případě, že je odsouzený stížen těžkou nemocí, nejedná se zpravidla o stav, kdy bude potřeba učinit jen neodkladné zdravotní úkony, jak tomu je v případě „operativnějšího“ rozhodování ředitele věznice. Je zde i předpoklad delší doby léčby daný vážným charakterem onemocnění odsouzeného. V těchto souvislostech ale nelze pustit ze zřetele, jak připomíná i Ústavní soud, že delší doba přerušování výkonu trestu odnětí svobody v řádu měsíců, či dokonce let znemožňuje naplnění účelu trestu zejména s ohledem na objektivní nemožnost souvislého působení výkonu trestu odnětí svobody na pachatele trestného činu.

11. Okresní soud zastává názor, že s ohledem na judikaturu Ústavního soudu lze podle okolností případu započítat případně i celou dobu přerušování výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů, pokud jsou k tomu závažné důvody. V daném případě je okresní soud shledal s ohledem na skutečnost, že celou dobu přerušování výkonu trestu odnětí svobody odsouzený využil k léčbě svého vážného onemocnění.

12. Krajský soud tento názor nesdílí a má za to, že nebylo důvodné započtení celé doby přerušování výkonu trestu odnětí svobody s ohledem na konkrétní důvody a okolnosti případu. K přerušování výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů dochází vždy na nezbytně nutnou dobu a předpokládá se, že je využita k léčbě závažného onemocnění, které není možné realizovat v podmínkách výkonu trestu odnětí svobody. Jedná se často o případy hospitalizací na specializovaných pracovištích, kde je poskytnuta neodkladná léčba odsouzeným, kteří jsou v závažném zdravotním stavu vylučujícím domácí ošetřování. V daném případě byl odsouzený podle svého tvrzení hospitalizován pouze tři týdny, přičemž hospitalizace sloužila především k osvojení si užívání protézy. Zbytek času byl odsouzený doma a na vyšetření pouze docházel. V domácím prostředí si zejména osvojoval dovednosti použití protézy, kterou nyní používá ve výkonu trestu odnětí svobody. Nejedná se tedy o situaci, kdyby byl odsouzený po celou dobu přerušování výkonu trestu odnětí svobody upoután na lůžko, vyžadoval neustálou péči a nemohl vykonávat většinu běžných činností, kdy by bylo možno uvažovat o tom, že takový stav pro svou závažnost v podstatě omezuje svobodu odsouzeného natolik, že by nebylo vůči němu spravedlivé tuto dobu nezapočítat zcela.

13. Okresní soud započítal dobu téměř tří měsíců, což je podle názoru krajského soudu na hraně přijatelnosti, pokud jde o maximální dobu přerušování souvislého působení trestu odnětí svobody, aby ještě bylo zachováno naplňování účelu trestu odnětí svobody. S ohledem na charakter léčby, dobu hospitalizace a omezení, kterým byl odsouzený podroben v domácím ošetřování, krajský soud neshledává žádné závažné a mimořádné skutečnosti, které by odůvodňovaly vyšší zápočet nad rámec analogie ustanovení § 334 odst. 1 tr. ř. s ustanovením § 56 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

14. Krajský soud zastává právní názor a vykládá judikaturu Ústavního soudu tak, že vedle požadavku na individuální posouzení zápočtu bez ohledu na limit 30 dní daný zákonem pro rozhodnutí ředitele věznice je druhým významným korektivem zachování účelu trestu, které zmiňuje i Ústavní soud ve

svém nálezu sp. zn. [I. ÚS 3439/13](#). Nelze dovozovat, že mimořádně závažný zdravotní stav, byť by snižoval kvalitu života na minimum, by odůvodňoval zápočet této doby výrazně nad rámec analogie s citovaným ustanovením zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Krajský soud se domnívá, že i přerušení výkonu trestu odnětí svobody v řádu několika po sobě jdoucích měsíců má nutně za následek přerušení souvislého působení výkonu trestu na osobu pachatele trestného činu a možnosti jeho nápravy. Nelze pak dovozovat, že by delší dobu trvající utrpení, které je nucen snášet odsouzený při závažném onemocnění, mohlo v podstatě nahrazovat působení výkonu trestu. O výchovném účinku trestu lze hovořit při působení výchovného programu na vězně za situace, kdy je plnění těchto povinností vězeň schopen a dochází k němu v rámci výkonu trestu odnětí svobody v příslušné věznici. V případě stížení těžkou nemocí odsouzený není schopen podrobit se působení trestu odnětí svobody a při delším přerušení trestu odnětí svobody již nelze dovodit souvislé a účinné působení výkonu trestu odnětí svobody na odsouzeného.

15. Z těchto důvodů krajský soud zrušil napadené usnesení podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. pouze ve výroku pod bodem I. a nově rozhodl tak, že započte odsouzenému dobu 30 dní z celkové doby přerušení výkonu jeho trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů. V ostatních výroci zůstalo napadené usnesení beze změny.